

Bogár László: És a múlt felfalja a jövőt...

2015 május 19. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

Még nincs

értékelve

Mérték

Arra kérdez rá, hogy mit kellene tenni ahhoz, hogy ne éljük fel el?re a jövő generációinak életét megalapozó létfeltételeket...

A címben szerepl? apokaliptikus jóslat nem valamilyen összeesküvés-elméletgyártó agy szüleménye, hanem azé a

nemrég Budapesten is bemutatkozó francia sztárközgazdászé, aki a hozzáértők szerint fiatal kora ellenére a közgazdasági Nobel-díj egyik legesélyesebb várományosa.

Thomas Piketty kifogástalan globalopedigrével rendelkezik, a legkitűnőbb mainstream egyetemeken tanít, angolul publikál a vezető globális folyóiratokban, a Time magazin a szellemi teljesítményét illetően a tíz legbefolyásosabb ember között tartja számon, a nálunk is bemutatott A tőke a 21. században című könyve igazi globális bestseller, az Amazon legkeresettebb könyve, írója emellett nyomán máris dúsgazdag ember.

De mit is állít ez a „szupersztár”, és mitől ilyen népszerűek ezek a gondolatok?

A Thomas Pikettytől származó metafora az emberi létezés egyik legfontosabb alaplilemmáját írja le. Arra kérdez rá, hogy mit és hogyan kellene tenni (vagy éppen nem tenni) a jelenben, hogy a múlt (vagyis a múltbeli folyamatok determinációi) ne „falják fel” a jövőt, vagyis ne éljük fel előre a jövő generációinak életét megalapozó létfeltételeket. Tehát, hogy miként kellene a „jó gazda gondosságával” megőrizni mindent, ami ahhoz kell, hogy a méltó emberi lét folytathatósága folyamatosan fenntartható legyen.

Thomas Piketty közvetlen közgazdasági értelemben a jövedelmek és a vagyonok kapcsolatát vizsgálja, és fűként ezeknek az összefüggéseknek a hosszú távú idősorainak elemzéséből igyekszik megfelelő következtetéseket levonni.

A nyugatias modernitás, amely a 21. századtól nevezi magát „kapitalizmusnak”, ezzel az elnevezéssel arra utal, hogy tőkét (capital) halmoz fel, méghozzá olyan dinamikával teszi ezt, ami azt megelvezően elképzelhetetlen volt.

Ha azonban azt is megvizsgáljuk, hogy honnan halmozza fel mindezt, szóval, hogy mi az eredete ennek a gigantikus, elképesztő, és ma is szédítő sebességgel növekvő tőketömegnek, akkor azt látjuk, hogy az anyagi tőke gyors felhalmozása mögött nem más, mint az emberi létezés külső és belső természetének kifosztása húzódik meg. (A külső természet a föld, víz, levegő, a belső természet pedig az ember lelki, erkölcsi, szellemi szövetrendszere.) Mindez azonban csak azért mehet végbe társadalmunkban, mert a tőketulajdonosok stratégiai érdekei ezt diktálják, és a másik oldalon álló munkaerő-tulajdonosok, vagyis a dolgozók elemi érdekei ezt nem tudják ellensúlyozni.

Mindennek nyomán viszont egyre veszélyesebb negatív örvénylés, bűvös kör alakul ki. A tőketulajdonosok egyre

gátlástalanabban fosztják ki a külső és belső természetet a minél gyorsabb felhalmozás érdekében, és ez arra készteti őket, hogy a keletkező jövedelmek minél nagyobb hányadát sajátítsák ki.

Mind ez növeli az általános befolyásukat, hatalmukat, és ezzel még inkább képesek ennek a folyamatnak a további felgyorsítására. Az összes jövedelemből kihasított egyre nagyobb részesedésük pedig egyre nagyobb hatalmat eredményez, ami egyúttal egyre nagyobb esélyeket kínál ahhoz is, hogy ezután még nagyobb részt hasítsanak ki az összes jövedelemből, és így tovább.

Thomas Piketty szerint ez az öngerjesztő örvényléshez hasonlítható folyamat, amelyet könyvében is leírt, egy idő után az egész rendszer létét veszélyezteti majd. Mégpedig azért, mert a munkaerő-tulajdonosok mindennek nyomán egyre kiszolgáltatottabbá válnak, elemi szintű ön-újratertelési folyamataikat is egyre inkább képtelenek lesznek majd fenntartani.

Ez pedig egyre alacsonyabb minőségű munkaerőt, és ennek nyomán fokozódó társadalmi konfliktusokat vált ki.

Ráadásul mindennek eredményeként a munkaerő-tulajdonos többsége egyre kevesebb vásárlóerővel rendelkezik, így egyre kevésbé jelent vonzó befektetési lehetőséget a tőkének. Ebből viszont az következik, hogy a tőke részben „kincsként” vár, teljes passzivitásban a „jobb időkre”, részben pedig az egyes nagy tőkestruktúrák egymás ellen kezdenek el spekulálni, ami tovább rontja az amúgy is éppen elég fenyegető helyzetet, és tovább fokozza a globális konfliktusokat.

Thomas Piketty szerint a kapitalizmus 15. századi létrejöttétől a 19. századig terjedő időszakban folyamatosan gyorsabb ütemben növelte a jövedelmekből való részesedést, mint amilyen ütem az összes jövedelem növekedése volt.

Ennek a történelmi periódusnak az összes háborús konfliktusa valamilyen módon kapcsolódik ehhez az alapellentmondáshoz. Az első világháború és aztán az 1929–1933-as nagy gazdasági válság drámai módon mutatott rá a helyzet tarthatatlanságára, így a Roosevelt-féle New Deal és a második világháború utáni európai jóléti állam is nagy történelmi korrekciót jelentett. A korrekció lényege az volt, hogy a tőkejövedelmeket terhelő magasabb adókkal és magasabb bérekkel az évszázadok óta tartó tendencia megváltozott. Az 1940 és 1980 közötti időszakban már inkább a munkaerő-tulajdonosok összes jövedelemből való részesedése haladja meg rendszeresen az összjövedelem növekedési ütemét. De a globális tőke az elmúlt három-négy évtizedben visszazerezte hatalmi pozícióit, és mára visszaálltak az eredeti arányok, amit legfőképpen a több százmillió ázsiai munkaerőtömeg globális munkaerőpiacra való belépése tett lehetővé.

A helyzet tehát újra az önmegsemmisítés felé hajtja a rendszert, vagyis újabb, csak a New Dealhez mérhető fordulatra volna szükség. A globális pénzhatalmi rendszer azonban ma sokkal nagyobb erőt képvisel, mint valaha, ezért az újraszabályozás nem látszik könnyű feladatnak. A világ mai helyzete és főként távlatai, roppant veszélyeket hordoznak, az azonban legyen biztató jel, hogy az ezt feltáró gondolatok, mint Piketty példája is igazolja, előbb vagy utóbb, de mindenképp utat törnek maguknak.

Bogár László – magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következő címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lajk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következő címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lajk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

[Tweet](#)

MAGYAR MENEDÉK KÖNYVESHÁZ
www.magyarmenedek.com

Ajánló